

betydelige Laan, og have maattet overtage Plantager paa dem. Stillingen for disse Der — et Spørgsmaal, som man i denne Samling har haft saa meget ondt ved at faae ordnet — har altsaa i det Femaar, hvortil vi have havt Flertal her, været langt gunstigere end tidligere, da man talte om at ville sælge dem og vinde høje Priser for dem. — Med Hensyn til § 19, Indenrigsministeriet, har jeg efter Fradrag af Jernbaneudgifter, som senere ere blevene overslyttede paa §§ 26 og 27, og ligeledes efter Fradrag for det første Mars Bedkommende af Udgifterne til Veivæsenet, faaet et Gjennemsnitsbeløb af 1,264,000 Kr. i det første Femaar. I det næste Femaar er Udgiften derimod 1,357,000 Kr., og paa det Finantslovsforslag, som nu foreligger, andrager den 1,552,000 Kr. De Herrer kunne selv i det Dieblit, jeg nævner Tallene, se, hvorledes det stemmer; selvfølgelig anfører jeg dem ikke for, at de skulle huskes, men for at de senere kunne efterses. — § 20 omhandler Justitsministeriet med Fradrag af Udgifterne til Island, som ere henførte til en senere Paragraf. Denne Paragraf angiver for det første Femaar 2,060,000 Kr.; for det næste Femaar 2,205,000 Kr., og der er nu foreslaaet 2,284,000 Kr., altsaa betydelig mere i Gjennemsnit. — Gaar jeg dernæst over til § 21, deler denne sig i forskellige Afsnit. I det første Femaar beløber Summen paa det første Afsnit sig til 703,000 Kr., i det andet Femaar til 808,000 Kr., og iaar er den 911,000 Kr. Vi ere nu over de materielle Spørgsmaal og nærme os det, hvorpaa dette Thing, som man siger, vil sætte sin Fod for at knuse det. Paa dette det første Afsnit af Kirke- og Undervisningsministeriet var der altsaa et meget betydeligt Fremskridt. Det andet Hovedafsnit er Universitetet, imod hvilket man jo særlig har bebrejdet os vort Forhold. Det første Femaar giver 416,000 Kr. til Universitetet, det andet Femaar 471,000 Kr., og i Mar gives der 499,000 Kr. Det vil saaledes ses, at der er en meget væsentlig Fremgang i Udgifterne til Universitetet, idet der selvfølgelig i alle Aarene er fradraget de extraordinære Bygningsforanstaltninger, navnlig til botanisk Have. De ordinære Driftsudgifter til Universitetet, om jeg saa maa kalde dem, ere altsaa stegne betydelig i disse Aaringer, men desuagtet siger man, at vi give for Lidt. Til Kommunitetet gaves i det første Femaar gjennemsnitlig 102,000 Kr., i det andet Femaar 119,000 Kr., og i Mar er der foreslaaet bevilget 147,000 Kr., altsaa betydelig mere. Den polytekniske Lærestiftelse begyndte med 46,000 Kr., den gik i det næste Femaar op til 49,000 Kr., og nu foreslaas 55,000 Kr.; men man er alligevel ikke fornøiet, fordi vi have negtet nogle Smaaposter. I de senere Mar have vi bevilget meget betydelige Beløb til enkelte Konti, som stode paa Lønningenslovene, idet vi næsten have fordoblet dem

ved de senere Finantslove. Ja, mine Herrer, naar vi blot ville lægge tilstræffelig til i den Retning, er der Intet tvæien. Finantsloven maa da godt røre ved Lovene, men naar man ikke finder den Ordning passende, at en Medhjælper, som er Docent ved Landbohøjskolen, ogsaa er Docent ved polyteknisk Lærestiftelse, og der derfor forlanges en Medhjælper til, er det Noget, man ikke synes om, og naar vi mene, at der en Gang maa siges Stop til de aarlige Forlangender i lignende Spørgsmaal, tror man, at vi ville Anstalten tillids; nei, man tror det ikke. Til det lærde Skolevæsen blev der i det første Femaar bevilget 503,000 Kr., i det næste 501,000 Kr., og nu er der foreslaaet 532,000 Kr. Summen er saaledes siden 1872 gaaet op fra 503,000 Kr. til 532,000 Kr., uagtet man har affaast en Fjerdedel af Klasserne, og altsaa ogsaa har maattet kunne undvære et tilsvarende Antal Lærere. — § 22 omfatter Krigsministeriet, og jeg kommer saaledes nu til en Del af de saakaldte materielle Interesser, for hvilke vi ogsaa ere blevene satte i Ban af en vis Del af den offentlige Mening. I det første Femaar — og af disse 5 Mar falde de 4 efter Vedtagelsen af den nye Hærlow — udgjorde Beløbet 7,674,000 Kr., i det næste Femaar 8,375,000 Kr., og iaar er der foreslaaet 8,670,000 Kr. Beløbet er altsaa gaaet op med ca. 1 Million Kr. i de 5 Mar, siden den Tid de Herrer selv stode for Fæstningerne og for de militære Udgifter; men den Gang — jeg skal siden uddrage Resultaterne — var Meningene maaske en anden; der var en anden Hensigt. — Paa § 23 gaves der til Marineministeriet i det første Femaar 3,642,000 Kr., i det andet Femaar 4,176,000 Kr., og nu foreslaas her ved det Lovforslag, som man er saa meget imod, 4,898,000 Kr., altsaa 1,250,000 mere end gjennemsnitlig i det første Femaar. — § 24, hvortil jeg selvfølgelig henfører Udgifterne til Løldbestyrelsen, som i de første Aaringer laa under § 5, androg i det første Femaar en Udgift af 2,586,000 Kr., for det andet Femaar 2,902,000 Kr., og nu er der foreslaaet 2,999,000 Kr. Udgiften er altsaa stegen med noget over 300,000 Kr. fra det første til det andet Femaar, og med omtrent 100,000 Kr. fra det andet Femaar til nu, men endda er man ikke fornøiet. Det er ikke fornødent at frembringe Jernbaneudgifterne, da de mere have statistisk Interesse og ikke ere specielle Bevillingsager. Jeg vil derfor ikke meddele særlige Oplysninger om dem. — Jeg uddrager nu Hovedresultatet af de nævnte Poster med samtlige Udgifter, som have været Gjenstand for Bevilling i de af mig nævnte Mar, men jeg maa fremhæve, at hele Udgiften opgives efter Finantslovene, saaledes som de ere vedtagne, thi Ingen veed, hvorledes en Tillægslov kan se ud. Her er altsaa blot Spørgsmaal om selve Finantslovene. I de fem Mar fra 1867—72 var Udgiften 227,644,000